"جاراسمدى دا كورىكتى شينجياڭ" اتنداعى شەتەلدەگى جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامدارىنىڭ ۋاكىل قايراتكەرلەرى شينجياڭدا ساپاردا، ۇيرەنۇدە بولدى

"دۇنيە جۇزىنە شنايى شينجياڭدى كورسەتەيىك"

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى ۋاڭ يايۇن

"تاڭ قالدىق"، " شابىتتاندىق"، "ويلاعانىمىزدان اسىپ ءتۇستى"... 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنىنەن 23 ـ كۇنىنە دەيىن "جاراسمدى دا كورىكتى شينجياڭ" اتنداعى شەتەلدەگى جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامدارىنىڭ ۋاكىل قايراتكەرلەرى شينجياڭدا ساپاردا، ۇيرەنۇدە بولدى. 16 مەملەكەتتەگى 26 شەتەلدەگى جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامدارىنىڭ 32 ۋاكىل قايراتكەرى ءۇرىمجى قالاسنان شحىزى قالاسنا، قاشقار قالاسنان تاشقورعان تاجىك اۋتونومياليا اۋدانىنا دەيىن مۇراجايلارعا كىرىپ، كاسپورىندا ردى ارالاپ، مەكتەپتەرگە باردى، ۋاكىلدەر جاپا ـ تار ماعاي بىلاي دەدى: شينجياڭنىڭ كوركەمدىگى ويلاعانىمىزدان دا ارتىق ەكەن، شينجياڭنىڭ جاقسى جەر ەكەندىگىن تەرەڭ سەزىندىك.

"بىرلىككە كەلگەن كوپ ۇلتتى مەملەكەتتىڭ تاباندى قورعاۋشىسى، جۇڭگو ـ شەتەل وركەنيەتىنىڭ ءبىر ـ بىرىنەن ۇلگى الۋىن ءوز ارەكەتىمەن ايگىلەۋشىسى، 'دەربەستىككە' قارسى تۇرىپ، بىرلىككە كەلۇدى جەبەۋ قوسىنىنىڭ بەلسەندى قۇرۇشىسى بولامىز". ساپارلاۋ، ۇيرەنۇ ۇيىرمەسىنىڭ باستىعى، جۇڭگو بەيىت بىرلىككە كەلۇدى جەبەۋ قوعامنىڭ القا مۇشەسى، اۋستراليا استانا ءوڭىرى جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ باستىعى چىن ۇيدۇڭ "شينجياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ جانە ۇشقارىلتقى الاستاۋ كۇرەسى نەگىزگى تاقىرىپتىق كورمەسىن" ەكسكۇرسيالاپ، ودان ءۇرىمجى قالالىق مۇراجايدى، شينجياڭ ءوندىرىس ـ قۇرىلىس بيۋىتۋانى اسكەرى تىڭ يگەرۋ مۇراجايىن كورىپ بولعانىنان كەيىن مىنالاردى ءبىلدىردى: وسى رەتكى ساپارلاۋ، ۇيرەنۇ كەشىرمەم ارقىلى جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى ورتالىق كوميتەتىنىڭ "قوعام ورنقتىلىعى مەن بايباندى تىنىشتىق شينجياڭ قىزمەتىنىڭ باس نىساناسى" دەپ ورتاعا قويۋىنىڭ وتە دۇرىس ەكەندىگىن شنايى سەزىندىم. شينجياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۋ، ۇشقارىلتقى الاستاۋ كۇرەسىندە قول جەتكىزگەن كەلەلى جەڭىسىن ءوز كوزىممەن كوردىم، شينجياڭدا قوعام ورنقتى، ۇلتتار ىنتىماقتى، ءدىن جاراسمدى بولىپ، حالىق تىنىش ءومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرىپ جاتقانىن كورگەننەن كەيىن، ءسوز جوق، شينجياڭدا ساپاردا، ۇيرەنۇدە بولعان كەشىرمەمدى ۋاقتىشا تۇرعان ەلمەن بولىسەمىن، "شىعىس تۇركستان" بولشەكتەۋشى كۇشتەرىن قامتىعان وتاندى بولشەكتەۋگە ۇرىنعان ءسوز ـ ارەكەت اتاۋلىمەن تۇىم ايقىن تۇردە كۇرەس جاسايمىن.

"شەتەلدەگى كەيبىر باتىس مەدياالارىندا ايتىلعان شينجياڭ حيكاياسى بۇرمالانعان، ولاردىڭ ءبارى بۇكىلدەي جالا جابۋ جانە داتتاۋ ەكەن". وتكەن عاسىردىڭ 80 ـ جىلدارىندا شينجياڭعا كەلگەن كانادا ەدمونتون حۋارىندار جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبۋ قوعامنىڭ باستىعى ۋاڭ ليلي جۇڭگو شينجياڭنىڭ قالا قۇرىلىسى جاعىنداعى تابىسىن اۋىز جاپپاي القادى. نەشە ۇرپاق ادام جاپالى كۇرەس جۇرگىزۋ ارقىلى قۇرعان "قۇبا تۇزدەگى مەرۋەرت" شحىزى قالاسى، بايىرعى كورىنىس، ءداستۇرلى سالت ـ سانا جانە وسى زاماناعى تۇرمىس ءوزارا توعىسقان قاشقار بايىرعى قالاسىنىڭ جاڭالانۋى ونى ءسۇيىندىردى. ول تەبىرەنە بىلاي دەدى: تەك جۇڭگوشا سوتسيالىستىك ەل عانا ناعىز بار ىنتا ـ پەيىلمەن حالقتىڭ باقتىن كوزدەيدى.

تۇڭعىش رەت شينجياڭعا كەلگەن بۇكىل انگليا حۋارىن، حۋاچياۋلار جۇڭگونىڭ بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى القاسى شۇي جۇن بىلاي دەدى: ساپارلاۋ، ۇيرەنۇ ۇيىرمەسى ورنالاسترعان ساپاردان سىرت، دەمالىس كەزىندە تاعى كوشەلەردى، بازارلاردى ارالاپ، كورىپ، جول بويى كوپتەگەن تاماشا سۇرەتتەر مەن كەسكىندەردى ءتۇسىردىم. بۇرىن شينجياڭ جوننىدەگى تۇسىنگىم وتە تايىز بولاتىن، تەك شينجياڭنىڭ جەرى كەڭ، ۇلتى كوپ، حالقىنىڭ ءان مەن بيگە شەبەر ەكەنىن عانا ءبىلۋشى ەدىم، وسى جولى باسى ـ قاسىندا ساپارلاۋ، ۇيرەنۇ ارقىلى ءار ۇلت بۇقاراسىنىڭ انارداڭ دانىندەي تىعىز ۇيىسىپ، كورىكتى مەكەندى بىرگە قۇرىپ، تاماشا تۇرمىستان بىرگە يگىلىكتەنىپ جاتقانىن ءوز كوزىمەن كوردىم. ول جاڭا داۋىردەگى شينجياڭنىڭ جاڭا بەينەسىن، جاڭا كەلبەتىن ءتىپتى دە كوپ حۋارىن، حۋاچياۋلارعا جانە شەتەلدەگى بۇقاراعا بايانداپ، دۇنيە جۇزىنە شنايى شينجياڭدى كورسەتەتىندىگىن ءبىلدىردى.

بايشاحۋ كولى مەن قارا كولدە ساياحاتشىلاردىڭ ءىن ترەسىپ جۇرگەنىن كورگەن، جەكە ـ جەكە 2021 ـ جىلى جانە 2022 ـ جىلى "بۇلتتا" شينجياڭ قيمىلىنا قاتناسقان فرانسيا جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى باستىعى لیۋ شياۋحۇي ەرەكشە تەبىرەندى: ەگەر قولايلى قاتىناس بولماعان بولسا، وسىنشاما كوپ ساياحاتشى قايدان كەلسىن؛ ەگەر قورشاعان ورتا قورعالماعان بولسا، تاماشا كورىنىس قايدان بولسىن. جول بويى ول ەۋروپاداعى وتباسىنداعىلارمەن، قىزمەتتەستەرىمەن جانە دوستارىمەن بايلانىس جاساپ، كورگەندەرىن، ەستىگەندەرىن، ويلاعاندارىن دەر كەزىندە ولارمەن ورتاقتاسىپ تۇردى. "شينجياڭعا تاعى كەلىپ ارالاپ، كورۋ جوننىندە وتباسىمداعىلارمەن ۋادەلەسىپ قويدىم"، ـ دەدى ول.

قىرعىزستاننىڭ استاناسى بيشكەكتەگى ەڭ ۇلكەن بازاردا كۇندەلىك بۇيىمدار جانە ازىق ـ تۇلىك سىرتقى ساۋداسىمەن اينالىساتىن كۇي گوشيڭ قىرعىزستان جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ ورىنباسار باستىعى، ول بىلاي دەدى: "ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول" باستاماسىنىڭ ورنقتى بىلگەرىلەۋىنە بايلانىستى، قىرعىزستاننىڭ جۇڭگو شينجياڭىمەن ساۋدا بارىس ـ كەلىسى بارعان سايىن كوبەيىپ، ساياسات جاعىنداعى ءتىپتى دە كوپ بەيىمدەلۋ بولدى. شينجياڭنىڭ ەنەرگيا جانە ەرەكشە ونىمدەرىنەن زور ءۇمىت كۇتىپ وتىرمىن، ويداعىداي ۇگىتتەۋشى جانە بايلانىس جاساۋشى بولىپ، جۇڭگو شينجياڭىمەن دىشكەرىلەي سەلبەستىك جانە اۋىس ـ كۇيىس جاساۋدى ءۇمىت ەتەمىن.

تاجىكستان جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى القاسى جوۋ شۇچىڭ بىلاي دەدى: ءوزىم قۇرعان شيپاحانا شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمنىڭ ءداستۇرلى ەمدەۋ، ءدارى ـ دارمەك كاسىپ سالاسى وداعىمەن سەلبەستىك جاساستى، تاجىكستان ۇيىرمەسىنىڭ جۇڭگو شينجياڭنا كەلىپ ەمدەۋ كاسىبىنىڭ داۋىن ناقتى ورىندا تەكسەرىپ كورۋى، سارالاۋى جوننىندە بەلسەنە كەڭەسۇدەمىز، ۇيىمداستىرۋدامىز. شينجياڭ تەرەزەسى ارقىلى جۇڭي ءدارى ـ دارمەك ماديەنەتىن ءتىپتى دە الىس جەرلەرگە جالپىلاستىرۋدى ءۇمىت ەتەمىن.

"ادامدارى باۋىرمال، قىزمەت وتەۋى جان ـ جاقتى، ەكونوميكاسى گۇلدەنگەن". بەلگيا جۇڭگونىڭ بەيىت بىرلىككە كەلۇىن جەبەۋ قوعامنىڭ ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى ورنباسار باستىعى ياڭ حۋاحۇڭ ءوزى كورگەن شينجياڭدى وسى سوزبەن بەينەلەدى، ول: "شينجياڭنىڭ كوركەمدىگى ويلاعانىمىزدان دا ارتىق ەكەن"، ـ دەدى.

"شينجياڭ جاقسى جەر ەكەن، تاعى دا كورۋدى ءۇمىت ەتەمىن"!

□ انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى گۇان مىڭيىڭ

7 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنىنەن 24 ـ كۇنىنە دەيىن 2023 "بولاشاق كوپىرى" جۇڭگو ـ ورتا ازيا جاس باسشىلار تالقى، اۋىس ـ كۇيىس لاگەرىندەگىلەر 1 ـ بەكەتتە شينجياڭعا كەلدى، 20دان استام جۇڭگو جانە ورتا ازيا ەلدەرى جاستار ۇيىمىنىڭ جاۋاپتىلارى، اۋىل شارۋاشىلىعى كاسىپ سالاسىنداعى جاستاردىڭ ۋاكىلى، مادەنيەت سالاسىنداعى جاستاردىڭ ۋاكىلى ءۇرىمجى حالقارالىق قۇرلىقتىق پورت اۋماعى، تۇرپان قالاسى يارعول بايىرعى قالاسى سياقتى جەرلەرگە بارىپ، شينجياڭ ەكونومىكاسىنىڭ، قوعامنىڭ جەدەل دامىعانىن، شينجياڭ حالقىنىڭ مەيماندوستىعىن تىكەلەي سەزىنىپ، ەڭ شنايى شينجياڭ حيكايالارىن ءبىلدى.

بۇل قيمىلدى جۇڭحۋا مەملەكەتتىك جاستار بىرلەستىگى باس بولىپ وتكىزگەن. 7 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ءۇرىمجى حالقارالىق قۇرلىقتىق پورت اۋماعى تەمىر جول شەكارا وتكەلى ۇنيۋەرسال قىزمەت وتەۋ عيمارات ـ نىڭ بىرلەسپ جۇمىس اتقارۋ زالىندا قىزمەتكەرلەردىڭ تۇسىندىرمەسىن تىڭداعانىنان كەيىن، قىرعىزستان جاستار قوعامدىق القالار كەڭەسىنىڭ ءتوراعاسى تالايبەك دايىربەكوۋ: "جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزى قىرعىزستاننىڭ جۇڭگومەن جانە جەلى بويىندا ەلدەرمەن ارالىعىن جاقىنداتتى، ءار ەلدىڭ سەلبەستىك بولاشاعى انا ـ عۇرلىم كەڭ بولا ءتۇستى"، ـ دەپ القاۋ ايتتى.

تەمىر جول قۇرىلىسى اۋىر ونەركاسىبى شينجياڭ شەكتى سەرىكتەستىگىندە ۋاكىلدەر ۇيىرمەسى ءوندىرىس سەحنا كىرىپ، ءىرى تۇرپاتتى ماقتا تەرۋ ماشينىسىن ءوندىرۋ، قۇراسترۋ بارىسىن ەگجەي ـ تەگجەيلى ۇعىستى. "بۇل جەردىڭ وسىزاماندانۋ دەڭگەيى ءبىرشاما جوعارى ەكەن، عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۋدىڭ كۇشى تولىق ايگىلەنگەن". تالايبەك دايىربەكوۋ 2016 ـ جىلى وسى سەرىكتەستىكتى ارالاعان، ول وسى ورايدان پايدالانىپ اناعۇرلىم كوپ اۋىس ـ كۇيىس، سەلەبەستىك ورىستەتۋدى ءۇمىت ەتتى.

7 ـ ايداعى بويلىق كورىنىس وتىرىندە ءجۇزىم سامسىپ تۇر، قىستاق تۇرعنداري ءان ايتىپ، ءبي بيلەپ، بالالار قىستاق كوشەلەرىندە اسىر سالۋدا... "بۇل ءبىر مەيرامداستىققا تولى جەر، كوپتەگەن كونە دوسىم بار". قازاقستان "امانات" پارتياسىنىڭ جاستار وداعى "جاستار رۋحىنىڭ ءتوراعاسى نۇرجان جەتپىسبايەۋتىڭ شينجياڭعا 2 ـ رەت كەلۋى، بۇل ارانى جاقىن سەزىنەدى.

نۇرجان جەتپىسبايەۋ بىلاي دەپ تانىستىردى: قازىر قازاقستاندىق 14 مىڭنان استام وقۋشى جۇڭگودا وقيدى، "ءبىز ءتىپتى دە كوپ جۇڭگو جاستارىنىڭ قازاقستانعا كەلىپ ۇيرەنىپ، اۋىس ـ كۇيىس جاساپ، تاتۋ كورشىلىك، دوستىق قارىم ـ قاتىناستى جەبەۋىن قارسى الامىز".

"شينجياڭ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى رەتىندە، ومىرشەڭدىك كۇشكە تولى، ونىڭ ۇستىنە مادەنيەت نەگىزى مايەكتى، ءبىز تاعى كەلەمىز". شينجياڭ قيمىلىنىڭ ەڭ سوڭعى بەكەتى شينجياڭ حالقارالىق ۇلكەن بازارىندا ۋاڭكلدەر ۇيىرمەسىندەگىلەر تۇس ـ تۇستان وسىلاي دەدى.

"بۇل ارا مەنىڭ ەكىنشى مەكەنىم سياقتى، ەرەكشە جاقىن سەزىنەمىن". قازاقستان "جەر ـــ انا" اۋىل شارۋاشىلىعى سەلبەستىك كووپەراتيۋىنىڭ مەڭگەرۋشىسى ءانۋار بوكەنوۋ كەزىندە جۇڭگودا 4 جىل ۇيرەنۋدە، قىزمەتتە بولعان، ونىڭ جۇبايى دا كەزىندە جۇڭگودا وقعان، "ءبىز جۇڭگو ـ نىڭ ورتا ازيا ەلدەرىمەن دوستىق ىستەرىنە بەلسەنە ات سالىسىپ، جىبەك جولى رۋحىن اسقاقتاتىپ، جۇڭگو شينجياڭنىڭ حيكاياسىن ويداعىداي بايانداىمىز".

"شينجياڭ جاقسى جەر، كەلەر جولى تاعى دا كەلۋدى ءۇمىت ەتەمىن..." تاجىكستان جاستار جانە دەنە تاربيە كوميتەتى كادرلار ءبولىمىنىڭ باس ماماناشىنىڭ ماشينبونۇ سافيدەنوۋا جاتىق بولماعان پۇتۇڭحۋاسىمەن جۇڭگو شينجياڭنا القاۋ ايتتى، جۇڭگوعا ءبىلىم اسىرۋعا، اۋىس ـ كۇيىس جاساۋعا باراتىنىنان حابار بولعانىنان كەيىن، ول پۇتۇڭحۋادا ۇنەمى قولدانىلاتىن ءبىرتالاي ءسوزدى الدىن الا ۇيرەنىپتى، "مەن بۇل ارانى وتە ۇناتتىم، بالالارىمنىڭ دا ەرجەتكەننەن كەيىن جۇڭگو شينجياڭنا كەلىپ ۇيرەنۋىن، اۋىس ـ كۇيىس جاساۋىن ءۇمىت ەتەمىن".

(باسى 1 ـ بەتتە)

پارتيا مۇشەلەرىن جۇپ قۇراعان كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ جۇبىمەن بىرگە شي جينپيڭنىڭ ايگىلى شعارمالارىن ۇيرەنۋگە، يدەيانىڭ ۇلى كۇشىن ۇعىنۋعا ۇيىمداستىردى. "ۇيرەنۋ ارقىلى ءبىز مۇرات ـ سەنىمدى ونان ارى بەكەمدەي تۇستىك". اۋتونوميالى رايوندىق ساياسي كەڭەس شياڭگاڭدىق، اۋمەندىق، تايۋاندىق باۋىرلاستار، چياۋمىندار جانە سىرتقى دىستەر كوميتەتى كەڭەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى حوۋ ۋىنجيە مىنالاردى ءبىلدىردى: پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ بەدەلى مەن ورتالىقتانعان ءبىر تۇتاس باسشىلىعىن بەرىك، باتىل قولداپ، اۋتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورنالاسترۋلارىن، تالاپتارىن بەرىك، باتىل دايەكتىلەندىرىپ، حالىق ساياسي كەڭەسىنىڭ فۇنكتسيالىق رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، اۋتونوميالى رايوننىڭ ەكونوميكاسىنىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن قۇلشىنا جەبەيمىز.

پارتيا ساباعىن سويلەۋ، "ءتورت شاعىن" قيمىل ورىستەتۋ ارقىلى ۇيرەنۋدى ۇزدىكسىز تەرەڭدەتتى، شينجياڭ ارحيۇ سارايى سياقتىلارعا بارىپ پارتياللىق تاربيەسىن قابىلدادى... اۋتونوميالى رايوندىق ورگان دىستەرىن باسقارۋ مەكەمەسى كوپ ءتۇرلى فورمالار ارقىلى پارتيانىڭ جاسامپاز نازاريىسىن ۇيرەنۋدى تەرەڭدەتتى. مەكەمە پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى جىجياڭنىڭ "مىڭ قىستاق ۇلگى كورسەتۋ، 10 مىڭ قىستاقتى رەتتەۋ ـ وڭاۋ ينجەنەريا سىنىڭ" تاجىريبەسى سياقتى 8 نەگىزگى تاقىرىپ توڭىرەگىندە اۋىس ـ كۇيىس جاساپ، تالقى ورىستەتىپ، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ سويلەگەن ەڭ جاڭا ماڭىزدى سوزدەرىن، بەرگەن ەڭ جاڭا ماڭىزدى نۇسقاۋلارىن، جاساعان ەڭ جاڭا ماڭىزدى بەكتۇلەرىن دەر كەزىندە ىلەسپ ۇيرەندى ءارى نازاريالىق ۇيرەنۋدى "پارتيا تۇى تيانشاندى نۇرلاندىردى" نەگىزگى تاقىرىپتىق پارتيا كۇنى قيمىلى ورىستەتۋ سياقتىلارمەن تىعىز ۇشتاستىرىپ، پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلاردىڭ "ەكىنشى تۇراقتاندىرۋدىڭ" شەشۋشى ءمانىن اناعۇرلىم تەرەڭ تۇسىنۋىنە، ۇزدىكسىز "ءتورت تانىمدى" كۇشەيتۋىنە، "ءتورت سەنىمدى" بەكەمدەۋىنە، "ەكىنشى قورعاۋدى" ورىنداۋىنا مۇمكىندىك جاسادى.

اۋتونوميالى رايوندىق ورگان دىستەرىن باسقارۋ مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى يۇي جىدۇڭ مىنالاردى ءبىلدىردى: نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ ونىمدىلىگىن پارتياللىقتى كۇشەيتۋدى، ادالدىقتى سومداۋدى باتىلدىقپەن شنايى دىستەۋدە ايگىلەپ، جاڭا باستاما اشۋ، دامۋدى كۇزدەۋ وي جەلىسىندە، شارالاردا ايگىلەپ، ناقتى ءىس تىندىرۋ، قيىن ماسەلەلەردى شەشۋ ناقتى ارەكەتىندە ايگىلەپ، شينجياڭنىڭ جاڭا داۋىردەگى ورگان دىستەرىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن پارمەندى، ءونىمدى بىلگەرىلەتۋىمىز كەرەك.

تاياۋدا عانا اۋتونوميالى رايوندىق جاراتىلىستىق بايلىق مەڭگەرمەسى 3 كۇندىك نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە بويىنشا ارناۋلى تاقىرىپتا كۇرس وتكىزىپ، شي جينپيڭنىڭ ەكولوگيالىق ورىكەنيەت يدەياسى، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسى سياقتىلار توڭىرەگىندە شوعىرلى ساباق ءوتتى، مەڭگەرمە ورگانىنداعى قالىڭ پارتيالى كادرلارعا پايداسى كوپ بولدى.

نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە بارىسىندا، اۋتونوميالى رايوندىق جاراتىلىستىق بايلىق مەڭگەرمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسى نازاريالىق ۇيرەنۋدى جەتەكشى ەتۋگە تاباندى بولىپ، وزەكتى گرۋپپا ۇيرەنۋى، كىتاپ وقۋ كلاسى سياقتى دانەكەرلەردى ويداعىداي يگەرىپ، شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن مۇراتتى بەكەمدەۋدىڭ، پارتياللىقتى شىڭداۋدىڭ جانە امالياتقا جەتەكشىلىك ەتۋدىڭ، قىزمەتتەردى بىلگەرىلەتۋدىڭ قۇدىرەتتى كۇش ـ قۋاتىنا قۇلشىنا اينالدىردى. قازىر وسى مەڭگەرمە پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ نازاريالىق ۇيرەنۋ وزەكتى گرۋپپاسى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە ارناۋلى تاقىرىبىندا 8 رەت ۇيرەنۋ وتكىزدى، 46 ادام (رەت) اۋىس ـ كۇيىس جاسادى، زەرتتەۋ ـ تالقىلاۋ ورىستەتتى. وسى مەڭگەرمەنىڭ مەملەكەت جەر كەڭىستىگى پايدالانىمىن قاداعالاۋ باسقارماسىنىڭ جاۋاپتىسى دۇڭ جى مىنالاردى ءبىلدىردى: پارتيانىڭ جاسامپازدىق نازاريىسىنان وي جەلىسىن تاۋىپ، ءادىسىن تاۋىپ، جاۋابىن تاۋىپ، شي جينپيڭنىڭ ەكولوگيالىق وركەنيەت يدەياسىن جاراتىلىستىق بايلىق قىزمەتىن باسقارۋدىڭ جالپى بارىسىنا ءسىڭىرىپ، قالانىڭ شوعىرلانىپ، جاسىلدانىپ داۋىن ۇزدىكسىز بىلگەرىلەتۋ كەرەك.

"مۇرات ـ سەنىمدى بەكەمدەۋ ءبىر مەزەتتىك ءىس ەمەس، قايتا ومىرلىك ءىس، ۇنەمى جەتىلىپ، ۇنەمى شىڭدالىپ، ءاردايىم ءتۇسىنىپ، ءاردايىم بىلگەردەلەپ وتىرۋ كەرەك. ءبىز باس شۇجيدىڭ ماڭىزدى ءسوزىن قولىمىزدان تۇسپەيتىن كىتاپ ەتىپ، ۇنەمى اقتارىپ ۇيرەنۋىمىز كەرەك..." 7 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبى (اكىمشىلىك شۇەيۋانى) مەكتەپ (شۇەيۋان) نازاريالىق ۇيرەنۋ وزەكتى گرۋپپاسىنىڭ 11 ـ رەتكى توپتىق ۇيرەنۋىن وتكىزدى، ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى ورنباسار مەكتەپ (شۇەيۋان) باستىعى چاي لين ءوزىنىڭ ۇيرەنۋ اسىرىن سويلەدى.

كادرلاردى تاربيەلەۋدىڭ، باۋلۋدىڭ نەگىزگى شەبى رەتىندە، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە بارىسىندا اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبى (اكىمشىلىك شۇەيۋانى) پارتيانىڭ جاسامپاز نازاريىسىمەن قارۋدىڭ داۋىردەگى ورگان دىستەرىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن پارمەندى، ءونىمدى بىلگەرىلەتۋىمىز كەرەك.

تاياۋدا عانا اۋتونوميالى رايوندىق جاراتىلىستىق بايلىق مەڭگەرمەسى 3 كۇندىك نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە بويىنشا ارناۋلى تاقىرىپتا كۇرس وتكىزىپ، شي جينپيڭنىڭ ەكولوگيالىق ورىكەنيەت يدەياسىن جاراتىلىستىق بايلىق قىزمەتىن باسقارۋدىڭ جالپى بارىسىنا ءسىڭىرىپ، قالانىڭ شوعىرلانىپ، جاسىلدانىپ داۋىن ۇزدىكسىز بىلگەرىلەتۋ كەرەك.

"مۇرات ـ سەنىمدى بەكەمدەۋ ءبىر مەزەتتىك ءىس ەمەس، قايتا ومىرلىك ءىس، ۇنەمى جەتىلىپ، ۇنەمى شىڭدالىپ، ءاردايىم ءتۇسىنىپ، ءاردايىم بىلگەردەلەپ وتىرۋ كەرەك. ءبىز باس شۇجيدىڭ ماڭىزدى ءسوزىن قولىمىزدان تۇسپەيتىن كىتاپ ەتىپ، ۇنەمى اقتارىپ ۇيرەنۋىمىز كەرەك..." 7 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبى (اكىمشىلىك شۇەيۋانى) مەكتەپ (شۇەيۋان) نازاريالىق ۇيرەنۋ وزەكتى گرۋپپاسىنىڭ 11 ـ رەتكى توپتىق ۇيرەنۋىن وتكىزدى، ۇنەمىلىك دىستەرگە جاۋاپتى ورنباسار مەكتەپ (شۇەيۋان) باستىعى چاي لين ءوزىنىڭ ۇيرەنۋ اسىرىن سويلەدى.

كادرلاردى تاربيەلەۋدىڭ، باۋلۋدىڭ نەگىزگى شەبى رەتىندە، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە بارىسىندا اۋتونوميالى رايوندىق پارتكوم پارتيا مەكتەبى (اكىمشىلىك شۇەيۋانى) پارتيانىڭ جاسامپاز نازاريىسىمەن قارۋدىڭ لانۋدى كۇشەيتۋدى ماڭىزدىنىڭ ماڭىزدىسى ەتۋدەن جازباي، وزىندىك ۇيرەنۋدى ويداعىداي يگەرۋمەن بىرگە، تۇرلىشە ورىنداردىڭ باۋلۋ قاجەتى بويىنشا شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن وزەك ەتىپ، ساباقتى جوبالاۋدا 3 ساباقتان 5 ساباققا دەيىنگى "توپتاما ۇلگىسىندەگى" ساباق جىناعى جوباسىن جاساپ، پارتيا مەكتەبى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە نازاريالىق ۇيرەنۋ ءتىزىمىن قالىپتاستىرىپ، تاربيەنى نەگىزگى ساتىعا جەتكىزۋ قيمىلى سياقتىلاردى ۇيىمداستىرىپ، ۇسىنىس بويىنشا نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيە ارناۋلى تاقىربىندا ساباق ءوتۋدى 130 نەشە رەت ورىستەتتى، تاعى شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسى جۇمىس باسى تاربيە ءتۇيىننىڭ تۇلعالاپ، مىسال كەلتىرىپ وقىتۋ بويىنشا زەرتتەۋ ـ ۇيرەنۋ قيمىلىن ورىستەتىپ، پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلاردى زەيىن ـ زەردەنى ۇيىستىرىپ، رۋحتى سومداپ، ءتۇبىردى بەكەمدەۋگە، مىنەز ـ قۇلىق شىڭداپ، ادالدىقتى كۇشەيتۋگە شىن مانىندە تاربيەلەدى، جەتەكتەدى.

پارتيانىڭ نازاريالىق حالقتان كەلگەن، حالقتىڭ قامىن كوزدەيتىن، حالقتى باقتىقا كەنەلتەتىن نازاريا.

20 ءتۇرلى شارا شعارىپ، زاڭمەن باسقارىلاتىن شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ساپالاندىردى؛ "يتتەرنەت + قوعام حاۋىپسىزدىگى ۇگىمەتتىك قىزمەت وتەۋى" شاراسىن ۇزدىكسىز تەرەڭدەتىپ، ەلەكترونداردى قونىستانۋ كۇالىگىنە ەسكەرتپە قوسۋدى يتتەرنەتتە ءبىتىرۋدى، كاسپورىندى تىزىمگە ءتۇسىرۋدى يتتەرنەتتە ءبىتىرۋدى، نوپوس اۋىستىرۋ تۇرىندەگى كاسىپتەردى "ولكە اتتاپ ءبىر تۇتاس ءبىتىرۋدى" يتتەرنەتتە ءبىتىرۋدى جۇزەگە اسىردى... اۋتونوميالى رايوندىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەڭگەرمەسى پارتكومى باسشىلىق الىقاسى وقۋ كلاسىن اشىپ، باستاماشىلدىقپەن نازاريا ۇيرەنىپ، ءار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى "كۇنجۇت شاعىن ساباقحاناسى" جانە "ءار كۇنگى ۇيرەنۋ" قيمىلدارىن جاساپ، ازدىقپەن ورىستەتىپ، پارتيالى كادر ـ ساقشىلار ۇيرەنۋ بارىسندا حالقتىق تۇرعىدا ونان ارى بەرىك تۇرىپ، باس ماقساتتانىمىن كۇشەيتىپ، اۋەلگى ماقساتتى، بورىشتى بەرىك ساقتاپ، پارتيانىڭ بۇقارالىق لۇشيانىن امالياتتا ايگىلەدى. بۇقارانىڭ "شۇعىل، قىين، ۋايىمداعان، ءزارۋ" ماسەلەلەرىن قاتاڭ قاداعالادى، قوعام حاۋىپسىزدىگى مەڭگەرمەسى 22 ءتۇرلى "ناقتى ءىس ءبىتىرۋ، حالقتى ۋايىمنان ارىلتۋ" قىزمەت شاراسىن اقىلداسىپ تۇراقتاندىرىپ، حالقتا تىيمدىلىك جەتكىزەتىن ءىستى ناقتى بىتىرۋگە، حالقتى مەيىرگە بولەيتىن ءىستى ەگجەي ـ تەگجەيلى بىتىرۋگە، حالق قالاۋىنا ۇيلەسەتىن ىستەردى ويداعىداي بىتىرۋگە قۇلشىندى.

(ءتىلشى جاڭ يانفاڭ، قاتىناسقان تىلشىلەر جاڭ يۇنمەي، ۋاڭ يايۇن، سۇي يۇنيان)

(باسى 1 ـ بەتتە)

«اۋتونوميالى رايوننىڭ ‹جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ سۇ زاڭىن› اتقارۋ ءادىسى ‹وزگەرىس ەنگىزىلگەن جوبا›» جوننىندەگى تۇسىندىرمەنى تىڭدادى، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتىنىڭ 2023 ـ جىلدىڭ الدىڭعى جارتىسىندا اۋتونوميالى رايوننىڭ حالىق شارۋاشىلىعى مەن قوعامدىق داۋىن جوسپارىنىڭ اتقارىلۋ جاعدايى جوننىندەگى بايانداماسىن، 2023 ـ جىلدىڭ الدىڭعى جارتىسىندا اۋتونوميالى رايوننىڭ مەجە ەسەبىنىڭ اتقارىلۋ جاعدايى جوننىندەگى بايانداماسىن، 2022 ـ جىلعى اۋتونوميالى رايون دارەجەلى سوڭعى ەسەپ جوباسى جوننىندەگى بايانداماسىن، 2022 ـ جىلعى اۋتونوميالى رايون دارەجەلى مەجە ەسەپتىڭ اتقارىلۋى جانە باسقا دا قازىنالىق كىرىس ـ شىعىستارىندى قازىنالىق باقىلاۋ قىزمەتى بايانداماسىن، 2023 ـ جىلعى اۋتونوميالى رايون دارەجەلى مەجە ەسەپتى رەتتەۋ جوباسى (جوبا) بايانداماسىن، اۋتونوميالى رايوننىڭ قالا ۋلت قىزمەتى جاعدايى بايانداماسىن تىڭدادى، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى زاڭىنىڭ اتقارىلۋىن تەكسەرۋ گرۋپپاسىنىڭ «جول ـ قاتىناس حاۋىپسىزدىگى زاڭىنىڭ»، «اۋتونوميالى رايوننىڭ ‹جول ـ قاتىناس حاۋىپسىزدىگى زا